

1. MIÉRT KELL...

Ma már azzal senki nem vitatkozik, hogy szükség van az ország erkölcsi szintjének emelésére. Politikusaink úgy látták, hogy a közoktatás, az iskola egy fontos területe a személyiségformálásnak, és a törvény erejével igyekeztek ennek hangsúlyt adni. Valóban helyes a nevelésben észrevenni a lehetőséget, noha az is nyilvánvaló tény, hogy Magyarországon egy teljesen új rendszerét kell ennek kidolgozni. Talán a kötelező erkölcsstan/hit-és erkölcs hittan bevezetése segíteni fogja az emberekben meglévő, jó iránti őszinte vágy megfogalmazását, tettekre váltását. Ha jóakarattal összefogunk, akkor a világnézeti, politikai különbözőségek ellenére, a végrehajtási rendeletek bizonytalanságai, hiányosságai ellenére sikerül megoldást találjunk a nehéznek látszó helyi, gyakorlati kérdésekben.

2. MIÉRT NEHÉZ...

Magyarországon több évszázados hagyománya van a hitoktatásnak, az iskolai hitoktatásnak is. Egyidős az iskolarendszerünkkel. A szocialista rendszer szüntette meg az államosítással az iskolákban a /kötelező/ hitoktatást, helyébe állítva a nevelést segítő a kisdobos-úttörő mozgalmat. Az alapvetően vallásos alapú cserkészlet csak-formai átvétele úttörőként - hamarosan kiüresedett, az alapokat nélkülöző új erkölcsi rend nem megfelelően alakult. Az viszont már a rendszerváltáskor is látható volt, hogy az akkor ötven, ma már több, mint hetven évvel ezelőtti helyzet sok szempontból nem lehet minta a számunkra. Ráadásul már a nagyszülői korosztály sem találkozhatott az Egyház igazi arcával, a „bujkálós” vallásosságban lehetett csak része, ami alapján nem tartotta fontosnak gyermekét sem hittanra járni. Nagyszülők, szülők egyaránt nem részesültek hitoktatásban, a hitre-jutáshoz egyáltalán a hit melletti vagy elleni döntéshez szükséges megfelelő információkat, élményeket nem kapták meg. Ilyen hitbeli, tudásbeli megalapozás után nehezen várható el a szabad döntés.

Ugyanakkor él az emberekben valamilyen vágy a természetfeletti iránt, amely ha nem kap megfelelő választ, pótcselekvésekben, álmegoldásokban keres megnyugvást. Manapság szinte minden ember bevallotta vallásos, csak hozzáteszi: „a magam módján”. Ez a relativizmus szintén nehezíti az /keresztény/ erkölcsi nevelés helyzetét. Óhatatlanul is elvi síkra terelődik a kérdés: lehet-e Isten nélkül erkölcsről beszélni? Ha nincs egy rajtunk kívülálló, objektív mérce, akkor ki dönti el, hogy mi a jó, mi az érték.

Világnézetiileg semleges oktatás, nevelés nincs, a most bevezetendő kötelező erkölcsstan sem lehet semleges, hiszen ember tanítja. Ember, akinek véleménye van, meggyőződése van – és ennek az a természete, hogy látszódik, érződik. Vigyázat! Az ateista is hívő – ő azt hiszi, hogy nincs Isten, tagadja Isten létét. Filozófiai értelemben ez ugyanolyan válasz a végső kérdésekre, mint az istenhívő válasza. És úgy tűnik, az ateizmushoz több hit kell, mint az Isten-hithez. /Ezek a gondolatok azért fontosak, mert ezidáig nem-igen lehetett ugyanabban az iskolában pl. matematikát és hittant is tanítani egy pedagógusnak – éppen ideológiai alapon./

Gyakorlati nehézségek is adódnak. Az iskolának biztosítani kell az igény szerinti termeket, eszközöket, időpontot, és ez nem lesz egyszerű. Persze, a helyzet megoldása nem az, hogy akkor vagy ilyen, vagy olyan irányban kényszerít alkalmazunk. Ahol kis létszámú hittanos volt eddig az iskolában, vagy nem is volt hittanos, ott valószínűleg nem lesz jelentős a létszámnövekedés. De az is nehezen elképzelhető, hogy mindenki erkölcsstant kérne. Ilyen esetekben - ha nehéz is a terem-és időpontegyeztetés -, a szabad döntési helyzetet kell biztosítani. Általános szabályt erre nem lehet hozni, valószínűleg azért nem lett ezzel kapcsolatban végrehajtási rendelet, de a légkör, amelyben a megvalósításért dolgozunk, meghatározó lesz. Az Katolikus Egyház részéről mindent megteszünk, hogy ne sérüljenek a gyerekek érdekei, és mindenki számára, nemcsak a mi hittanosaink számára, alkalmas körülményeket tudjunk alakítani. Az iskola részéről a szabad döntéshez szükséges jó, biztató

léggört, megértést várjuk el, és legalább a szándékot a törvény előírta körülmény biztosítására.

MIÉRT JÓ?

Eddig is volt hitoktatás az önkormányzati iskolákban is. Voltak helyek, ahol eddig is sikerült órarendbe elhelyezni a hittanórákat, és az iskola munkarendje, fegyelme volt a jellemző.

Voltak azonban olyan helyek is, ahol a hittanosoknak a játékidejüket, ebédidejüket kellett feláldozni, esetleg egy-egy szakkört, foglalkozást, - amelyhez tehetségük-kedvük lett volna - ahhoz, hogy járhassanak hittanra. Ilyen esetekben az órarendszerinti beosztás védelmet fog jelenteni a számukra. Nem lesz hátrány, ha a hittant választják, mert a többiek is valami ilyesmivel foglalkoznak.

Akik eddig nem járnak, most külső megerősítést kapnak, hogy kell, muszáj ilyesmivel foglalkozni.

Lesznek olyanok is, akik eddig nem törődtek ilyesmivel, de mivel most muszáj lesz valamit választani, akkor hát a hittant választják. Nem lelkesítő számunkra ez a motiváció, de talán éppen nekik van leginkább szükségük erre az órára. Hogy halljanak valamit! És hátha felébred az érdeklődésük!

A kötelező körülmény, egy kényszeredettebben részt vevő gyermekcsapat az eddigi, nehézségeket is felvállaló hittanosainkat előre láthatóan fékezni fogja. /A plébániai hittannak itt is nagyon fontos gyógyító szerepe lesz!/ Ezért van, hogy a már szépen kialakított plébániai hittant nem szívesen adják fel, akik oda jártak, ott tanítottak. Vegyük észre az előrelépést is ebben a helyzetben. Elérhetünk olyanokat is, akiket eddig nem! Olyan változás van, lesz, ami az egymásra figyelmet követeli meg tőlünk!

22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet

Hatályos: 2013.03.23 -

A Magyar Közlöny linkje, ahol március 22-én jelent meg a rendelet:

<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK13048.pdf>

33. § Az R. a következő 182/A–182/B. §-sal, és ezt megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„74/A. Az állami általános iskolában az erkölcsstan óra helyett választható hit- és erkölcsstan oktatás megszervezésére vonatkozó szabályok

182/A. § (1) Az állami általános iskolában az iskola igazgatója kijelöli azt a március 1. és március 14. közötti időpontot, amikor az egyházi jogi személy – beleértve annak belső egyházi jogi személyét is – írásban meghatalmazott képviselője tájékoztatást adhat az iskolának, az iskolával tanulói jogviszonyban álló tanulóknak és a szülőknek arról, hogy igény esetén a hit- és erkölcsstan oktatást milyen módon szervezi meg. Az iskola igazgatója a kijelölt időpontot olyan módon közli a településen hitéleti tevékenységet ellátó egyházi jogi személlyel, hogy azt az egyházi jogi személy a tájékoztató időpontja előtt legalább tíz nappal megkapja.

(2) Amennyiben valamelyik egyházi jogi személy képviselője az (1) bekezdés szerinti tájékoztatón nem tud megjelenni, az igazgatónak biztosítania kell annak lehetőségét, hogy az egyházi jogi személy által rendelkezésére bocsátott, hit- és erkölcsstan oktatáshoz kapcsolódó papíralapú dokumentumokat a szülők megismerjék.

(3) Az igazgató március 16. és március 31. között az egyházi jogi személytől kapott tájékoztatás alapján az iskola honlapján és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza a következő tanévben a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személyek megnevezését és az iskola székhelye, feladatellátási helye szerint illetékes képviselőjének nevét, címét, ennek tényéről értesíti az egyházi jogi személyt.

(4) Az igazgatónak hozzáférhetővé kell tennie az egyházi jogi személy által rendelkezésére bocsátott hit- és erkölcsstan oktatáshoz kapcsolódó papíralapú dokumentumokat, különösen a tantervet, a tananyagot, a tankönyveket és a hit- és erkölcsstan oktatás munkamódszerét.

(5) Beiratkozáskor, átiratkozáskor az egyházi jogi személy (3) bekezdés szerint nyilvánosságra hozott adatait az iskola írásban is a szülők rendelkezésére bocsátja, ez alapján a szülő a hit- és erkölcsstan oktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban nyilatkozhat az iskolának arról, hogy

a) valamely, a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan oktatást, vagy

b) az erkölcsstan oktatást

igényli a gyermeke számára.

(6) Beiratkozáskor, átiratkozáskor a szülő a hit- és erkölcsstan oktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban igényelheti olyan egyházi jogi személy hit- és erkölcsstan oktatását is, amely egyházi jogi személy nem tartott tájékoztatót az iskolában. Az ilyen igényről az igazgató írásban értesíti a szülő által megjelölt egyházi jogi személy képviselőjét.

(7) Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára erkölcsstan oktatást szervez. Ha az (5) bekezdés a) pontja szerinti egyházi jogi személy vagy a (6) bekezdés szerint megkeresett egyházi jogi személy a hit- és erkölcsstan oktatást nem vállalja, a szülő ismételten nyilatkozik arról, hogy

a) valamely, a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan oktatást, vagy

b) az erkölcsstan oktatást igényli a gyermeke számára.

(8) Amennyiben a szülő a (5) bekezdés a) pontja vagy a (6) bekezdés szerinti hit- és erkölcsstan oktatást választja, az erről szóló nyilatkozatával egyidejűleg ahhoz is hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és az osztálya megnevezését az érintett egyházi jogi személynek átadja.

(9) A beiratkozáskor a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését a következő tanévben a (3) bekezdés szerint vállaló egyházi jogi személy képviselője is jelen lehet, a szülőnek – igénye esetén – hit- és erkölcsstan oktatással kapcsolatban tájékoztatást nyújthat. Amennyiben valamelyik egyházi jogi személy képviselője a beiratkozáskor nem tud megjelenni, az igazgatónak biztosítania kell az egyházi jogi személy által rendelkezésére bocsátott hit- és erkölcsstan oktatáshoz kapcsolódó papíralapú dokumentumok megismerhetőségét.

182/B. § (1) A beiratkozást követő három napon belül az igazgató az érintett egyházi jogi személy meghatalmazott képviselőjének átadja az egyház által szervezett hit- és erkölcsstan oktatásra jelentkezett tanulók 182/A. § (8) bekezdése szerinti adatait.

(2) Az adatok átadását követő hét napon belül az igazgató egyeztetést folytat a tanulócsoportok kialakításáról azon egyházak képviselőivel, amelyek által szervezett hit- és erkölcsstan oktatás iránti igényről a szülők nyilatkoztak, és amelyek a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállalták.

(3) A (2) bekezdés szerinti egyeztetés során a tanulócsoportok kialakításával kapcsolatban figyelembe kell venni, hogy

a) a hit- és erkölcsstan oktatásban részt vevő tanulócsoportok összevonhatók,

b) az erkölcsstan helyett választott hit- és erkölcsstan órákat elsősorban az erkölcsstan órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani.

(4) Amennyiben az egyházi jogi személy az erkölcsstan órával azonos időpontban a hit- és erkölcsstan órát nem tudja megtartani, az érintett szülők írásbeli egyetértő nyilatkozata alapján az igazgató és az egyházi jogi személy képviselője írásban megállapodhat arról, hogy a hit- és erkölcsstan órákat az egyházi jogi személy más időpontban vagy más időpontban az iskola épületén kívül tartja meg.

(5) A hit- és erkölcsstan oktatásra létrehozott csoportok létszámáról az igazgató június 30-ig tájékoztatja a fenntartót.

(6) Az iskola tanév közben nem változtathatja meg az érintett szülők 182/A. § (5) és (7) bekezdése szerinti nyilatkozata alapján és az egyházi jogi személy képviselőjével a (2) bekezdés alapján lefolytatott egyeztetés eredményeként a hit- és erkölcsstan oktatás vonatkozásában meghatározott csoportbeosztást.

(7) Amennyiben a szülő a következő tanévre vonatkozóan az erkölcsstan vagy a hit- és erkölcsstan tantárgyra vonatkozó választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-áig írásban közli az igazgatóval és az érintett egyházi jogi személy képviselőjével.

(8) Amennyiben a szülő vagy törvényes képviselő a tanuló számára a második–nyolcadik évfolyamokon erkölcsstan helyett hit- és erkölcsstan vagy más egyházi jogi személy által tartott hit- és erkölcsstan oktatást választ, a tanulmányok megkezdésének feltételeit az újonnan választott hit- és erkölcsstan oktatást folytató egyházi jogi személy határozza meg.

(9) A hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54. § (2)–(3) bekezdésének vagy (4) bekezdésének megfelelően az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint történik. Az iskola a tanügyi dokumentumaiban az „Erkölcsstan/Hit- és erkölcsstan” megnevezést használja.

(10) Amennyiben az egyházi jogi személy nem tud gondoskodni a hitoktató, hittantanár szakszerű helyettesítéséről, az iskola köteles a hit- és erkölcsstan órán részt vevő tanulók felügyeletéről gondoskodni.”

34. § Az R. 182/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„182/B. § (1) A beiratkozást követő három napon belül az igazgató az érintett egyházi jogi személy meghatalmazott képviselőjének átadja az egyház által szervezett hit- és erkölcsstan oktatásra jelentkezett tanulók 182/A. § (8) bekezdése szerinti adatait.

(2) Az adatok átadását követő hét napon belül az igazgató egyeztetést folytat a tanulócsoportok kialakításáról azon egyházak képviselőivel, amelyek által szervezett hit- és erkölcsstan oktatás iránti igényről a szülők nyilatkoztak és amelyek a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállalták.

(3) A (2) bekezdés szerinti egyeztetés során a tanulócsoportok kialakításával kapcsolatban figyelembe kell venni, hogy

a) a hit- és erkölcsstan oktatásban részt vevő tanulócsoportok összevonhatók,

b) az erkölcsstan helyett választott hit- és erkölcsstan órákat elsősorban az erkölcsstan órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani.

(4) Amennyiben az egyházi jogi személy az erkölcsstan órával azonos időpontban a hit- és erkölcsstan órát nem tudja megtartani, az érintett szülők írásbeli egyetértő nyilatkozata alapján az igazgató és az egyházi jogi személy képviselője írásban megállapodhat arról, hogy a hit- és erkölcsstan órákat az egyházi jogi személy más időpontban vagy más időpontban az iskola épületén kívül tartja meg.

(5) A hit- és erkölcsstan oktatásra létrehozott csoportok létszámáról az igazgató június 30-ig tájékoztatja a fenntartót.

(6) Az iskola tanév közben nem változtathatja meg az érintett szülők 182/A. § (5) és (7) bekezdése szerinti nyilatkozata alapján és az egyházi jogi személy képviselőjével a (2) bekezdés alapján lefolytatott egyeztetés eredményeként a hit- és erkölcsstan oktatás vonatkozásában meghatározott csoportbeosztást.

(7) Amennyiben a szülő a következő tanévre vonatkozóan az erkölcsstan vagy a hit- és erkölcsstan tantárgyra vonatkozó választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-áig írásban közli az igazgatóval és az érintett egyházi jogi személy képviselőjével.

(8) Amennyiben a szülő vagy törvényes képviselő a tanuló számára a második–nyolcadik évfolyamokon erkölcsstan helyett hit- és erkölcsstan vagy más egyházi jogi személy által tartott hit- és erkölcsstan oktatást választ, a tanulmányok megkezdésének feltételeit az újonnan választott hit- és erkölcsstan oktatást folytató egyházi jogi személy határozza meg.

(9) Ha az iskola az Nkt. 35. § (3) bekezdése által előírt együttműködési kötelezettségét vagy az Nkt. 35. § (4) bekezdésében a hit- és erkölcsstan oktatáshoz szükséges tárgyi feltételek biztosítására vonatkozóan előírt kötelezettségét nem teljesíti, a fenntartó az egyházi jogi személy kezdeményezésére köteles gondoskodni a szükséges együttműködés kialakításáról és a feltételek biztosításáról.

(10) A hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54. § (2)–(3) vagy (4) bekezdésének megfelelően az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint történik. Az iskola a tanügyi dokumentumaiban az „Erkölcsstan/Hit- és erkölcsstan” megnevezést használja.

(11) A hit- és erkölcsstan órákra vonatkozó csoportnaplót a hitoktató, hittantanár vezeti, az iskola egyéb tanügyi dokumentumaiban a hit- és erkölcsstan oktatással kapcsolatos további adminisztrációt az egyházi jogi személy által az Nkt. 35. § (4) bekezdése szerint foglalkoztatott hitoktató, hittantanár tájékoztatása alapján minden tanítási órát követő tanítási nap végéig az érintett tanulók osztályfőnöke végzi el.

(12) Amennyiben az egyházi jogi személy nem tud gondoskodni a hitoktató, hittantanár szakszerű helyettesítéséről, az iskola köteles a hit- és erkölcsstan órán részt vevő tanulók felügyeletéről gondoskodni.”

TÁJÉKOZTATÓ A KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ HIT- ÉS ERKÖLCSTAN OKTATÁS BEVEZETÉSÉVEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEKRŐL

Kedves Plébános Atyák!

Mint arról a médiumokból már értesülhettek, a közoktatás átszervezése keretében megkezdődik az iskolákban a kötelező erkölcsstan, illetve ennek alternatívájaként a hit- és erkölcsstan oktatás. A napokban megjelent a hit- és erkölcsstan oktatás bevezetését szabályozó rendelet. Ez alapján állítottuk össze az alábbi tájékoztatót mindazon kérdésekről, amelyekről szó van benne.

Tudjuk, hogy az új helyzet komoly szervezést, ezzel együtt pedig többletterhelést jelent, mégis kérjük, hogy ezt a kérdést lelkiismeretesen és nagy odafigyeléssel kezeljék, hiszen a gyermekek, a fiatal nemzedék nevelése elsődleges Egyházunk és hazánk szempontjából is. Ha most bizonytalanok, nem elég meggyőzőnek tűnünk, az hosszú időre befolyásolja ezen új lehetőség eredményességét.

Szeretettel és bizalommal kérjük tehát, hogy minden Önöktől telhetőt tegyenek meg annak érdekében, hogy a gondjukra bízott területen minden iskolában meghirdetésre kerüljön a katolikus hit- és erkölcsstan oktatás (konkrét feladatokat ld. 6. pont).

Ennek sikere nagyban azon múlik, mennyire sikerül a gyermekek szüleit meggyőznünk, hogy kérjék, támogassák és válasszák gyermekeik számára a Katolikus Egyház által biztosított oktatást. Ezért minden lehetséges módon pozitív és bátorító módon tájékoztassák a szülőket, nagyszülőket az új iskolai rendszerről.

Kérjük továbbá a kedves paptestvéreket, hogy minden esetben próbálják az iskolákkal az együttműködés lehetőségeit keresni. Ne hagyjuk magunkat ellenségeskedésbe, elzárkózásba, megbántottságba hajszolni.

ELŐZETES MEGJEGYZÉSEK

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy az iskolai tanrendbe épített hit- és erkölcsstan oktatás lényeges területe Egyházunk tevékenységének, azonban a plébániai katekézist nem váltja ki, annak szerepe, feladata túlmutat az iskolai keretek lehetőségein. Továbbra is a plébániai katolikus közösség a hitre, Krisztussal való személyes kapcsolatra vezetés és a szentségekkel való találkozás elsődleges helyszíne.

1. A TANTÁRGY MEGNEVEZÉSE, JOGÁLLÁSA

Hit- és erkölcsstan, kötelezően választható. Vagyis: nem kötelező, de a kötelezően előírt erkölcsstan helyett választható.

2. RÖVIDÍTÉSEK

- Nkt: 2011. évi CXCV. törvény „a nemzeti köznevelésről”
- EMMI: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

3. IDŐBELI ÜTEMEZÉS (EMMI 182/A. §, 182/B. § (1)-(2), EMMI MÓDOSÍTÁS 44. §)

2013. április 5-ig az igazgató kijelöl egy időpontot, amikor lehetőséget biztosít az egyházi jogi személy képviselőinek az iskola, szülők tájékoztatására a hit- és erkölcsstan oktatásról. (A későbbiekben ezt adott év március 1. és 14. között kell megtenniük, s előtte minimum 10 nappal értesíteni az egyházi jogi személyt)

Az a hitoktatás szervezésével egyházi jogi személy, aki nem tud ott lenni a megjelölt alkalmon, küldhet a hit- és erkölcsstan oktatással kapcsolatos dokumentumokat, melyeket az iskola a szülők rendelkezésére bocsát.

Április 8-9-én (későbbi években április 1. és 30 között a kormányhivatal által kijelölt időpontban) esedékes az általános iskola 1. évfolyamára a beiratkozás, melyen szorgalmazzuk, hogy az egyházi jogi személy képviselője jelen legyen. A szülők ekkor jelzik választásukat, írásban.

Május 20-ig kell a többi évfolyamon (idén ez a 4. osztályt érinti csak) tanulóknak a hit- és erkölcsstan oktatásra jelentkezni, szintén írásban.

A beiratkozást követő 3 napon belül az igazgató át kell, hogy adja a katolikus hit- és erkölcsstan oktatásra jelentkezettek adatait (név és osztály).

Ezután 7 napon belül kell egyeztetnie az igazgatónak a csoportok kialakításáról a az egyházi jogi személy képviselőivel.

4. CSOPORTOK KIALAKÍTÁSA

Csoporthozás szervezése (EMMI 182/B.§ (2), (3). a.)

Az igazgatóval egyeztetve kell kialakítani, a jelentkezettek névsorának ismeretében.

A csoportok összevonhatók.

A csoportkialakításnál kis létszám esetén alkalmasnak látszik az azonos évfolyamonkénti, későbbiekben pedig az osztályonkénti összevonás is (1-4., ill. 5-8. évfolyamon belül).

Módosítás (EMMI 182/B.§ (6), (7))

Adott éven belül sem az iskola, sem a szülő nem módosíthat a csoportbeosztáson, ill. választásán.

5. A HIT- ÉS ERKÖLCSTANT OKTATÓ KÉPESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

Hit- és erkölcsstant az illetékes megyéspüspök megbízásából hitoktatási engedéllyel oktathat, akit az illetékes főpásztor erre alkalmasnak ítél.

„Az egyházi jogi személy által foglalkoztatott hitoktató alkalmazásakor [...] a 3. mellékletben foglaltakat nem kell alkalmazni. A hitoktatónak, hittanárnak egyházi felsőoktatási intézményben szerzett hitoktatói vagy hittanári, vagy más, a hitélettel kapcsolatos felsőfokú képesítéssel és az illetékes egyházi hatóság megbízásával kell rendelkeznie.” (Nkt. 35. § (4))

6. PAPOK TEENDŐI

1. Felvenni a kapcsolatot az iskolákkal, és az igazgató által meghirdetett időpontban lehetőség szerint személyesen ő vagy az általa megbízott katekéta jelenjen meg.

2. Amennyiben tud, a beiratkozásakor is legyen jelen az egyház képviselője.

3. A beiratkozást, ill. május 20-át követően működjön együtt az igazgatókkal a csoportok kialakításában.

4. Buzdítsa a szülőket!

5. Válasszon ki a fenti kritériumoknak megfelelő katekétákat.

7. A HIT- ÉS ERKÖLCSTAN TÁRGY HELYZETE AZ ISKOLÁBAN

2013-ban érintett évfolyamok (Nkt. 97. § (7))

2013. szeptember 1-től az általános iskola 1. és 5. osztályában vezetik be a kötelező erkölcsstant és a helyette választható hit- és erkölcsstant, felmenő rendszerben. A teljes általános iskolai átállás várhatóan a 2016/17-es tanévre történik meg.

Felelőse (Nkt 35. § (4))

A hitoktatásért felelős megyéspüspök illetékessége:

- a hit- és erkölcsstan oktatás, megszervezése,
- a jelentkezés megszervezése,
- a tárgy tartalmának meghatározása, ellenőrzése,
- a hitoktató alkalmazása, ellenőrzése,
- a foglalkozások ellenőrzése.

Ideje, helyszíne (EMMI 182/B. § (3) b., (4), 13/A. § (1))

Az iskola órarendjébe illesztett tanóra. Amennyiben ez nem megoldható, akkor – az érintett szülők írásbeli beleegyező nyilatkozata alapján – az egyházi jogi személy képviselője az igazgatóval írásban megállapodhat más időpontban, akár az iskola épületén kívül.

Az eddigi rendszerben megtartott fakultatív hittanoktatás a többi évfolyamon (2-4. és 6-8.) a szokott feltételekkel továbbra is szervezhető az iskolában.

A hitoktató státusza (Nkt 35. § (4))

Munkáltatója az egyházi jogi személy (adott esetben az egyházmegye). Alkalmazható munkaszerződéssel vagy megbízási szerződéssel.

Helyettesítés (EMMI 182/A (10), szept. 1-től (12))

Megszervezése a munkáltató (vagy a munkáltatói jogokat gyakorló személy) feladata, ezért neki kell jelenteni betegséget, egyéb akadályoztatást. Amennyiben nem tudja megoldani a helyettesítést, ő jelzi az intézmény felé. Ekkor az iskola köteles a tanulók felügyeletéről gondoskodni.

Tárgyi feltételek (Nkt 35. § (4))

Igénybe vehetők az iskola által a nevelőtestület tagjainak biztosított oktatást segítő eszközök.

A tantermeket az intézmény biztosítja.

A hit- és erkölcstan tárgya tartalma, eszközei (tankönyv)

A megyésfőpásztor határozza meg.

Értékelés (EMMI 182/B. § (9), szept. 1-től (10))

Az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint történik.

Jogorvoslat (EMMI 182/B. § (9) – szept. 1-től)

Amennyiben az iskola nem engedi/segíti a hittanoktatás szervezését vagy akadályozza a tanulók jelentkezését, ezt a hitoktató munkáltatójának jelezze. Az iskola fenntartója köteles gondoskodni az együttműködésről, feltételekről.

8. VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK, SZABÁLYOK

2011. évi CXCV. törvény „a nemzeti köznevelésről” (Nkt.) 35. § (hatályos: 2013. szeptember 1-től), 97. § (7)

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 13/A. §, 14. §, 15. §, 182/A. §, 182/B. § (ez 2013. szeptember 1-től kiegészül két ponttal)

A fenti rendelet 2013. március 22-től és szeptember 1-től hatályos módosításait (13/A., 182/A. és 182/B. §) a 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet szabályozza: 4. §, 33. §, 34. § (ez 2013. szeptember 1-től lép hatályba), 44. § (2) (átmeneti rendelkezés a 2013/14-es tanévre)

Nemzeti Alaptanterv

Hol tartunk a megvalósításban?

1. A Katolikus Egyház a Püspöki Titkárságon keresztül bejelentette hitoktatási szándékát és készenlétét az iskolák igazgatóinál. /megtörtént febr. közepén/
2. Elkezdődött és FOLYAMATBAN VAN a településenkénti/iskolánkénti bejelentkezés a plébánosok/hitoktatók részéről.
3. Az egyház képviselői és az iskola igazgatója a szülők tájékoztatását megbeszélik.
- az igazgató a felelős a tájékoztatásért, lehetőséget kell adni az igényeink szerinti megjelenésre /ez nem függ a többi egyház bemutatkozási szándékától, formájától/
- nekünk érdekünk, hogy vonzó módon be tudjuk mutatni /személyesen, levélben, stb/ az iskolában tanítandó katolikus hittant.
4. Elkezdődött a szülői értekezletek összehívása a tájékoztatás érdekében.
5. Tájékoztató leveleken, szórólapokon, plakátokon keresztül is tájékoztassuk a szülőket arról, hogy mit kínál a katolikus hittan. Juttassunk el a szülőkhöz nyilatkozatot, amelyben kérhetik gyermekük számára a hittant. Ez lehet iskolán keresztül az igazgató tudtával- engedélyével, de egyénileg is, az egyházközség megbízásából is felkereshetjük a szülőket!
6. Az iskola feladata összegyűjteni a nyilatkozatokat. Jó tudni, hogyha a szülők nem nyilatkoznak, akkor ezzel automatikusan az erkölcsstanra kérték gyermeküket. A határidő elsősöknél április 30., ötödikeseknél május 20. Érdemes figyelembe venni az igazgató által meghatározott határidőt!
7. Az elsősök beíratása április 8. és 9., ekkor lesz lehetőség találkozni a szülőkkel. Próbáljunk meg jelen lenni a beiratkozáskor – erre a jogi lehetőségünk megvan –, hogy a felvetődő kérdésekre személyesen tudjunk válaszolni, és az előre elkészített tájékoztató anyagunkat személyesen adhassuk át!
8. Több helyen jelezték, hogy az iskola/igazgató tantervet, tanmenetet, tankönyv megnevezést kért. A hittannal kapcsolatban nem az igazgató, hanem az egyházi jogi személy, nálunk a püspök /Érsek úr/ az illetékes. Az igazgató feladata a rendelet szerint, hogy a rendelkezésére bocsátott anyagokat hozzáférhetővé tegye. Ha jónak látjuk, adhatunk le tanmenetet, ha ezt az utat látjuk jónak ahhoz, hogy a szülők betekinthesse abba, amit tanítani fogunk. De lehet, hogy meggyőzőbb a mi kezünkben egy-egy hittankönyv, vagy eddigi hittanosaink munkájának bemutatása.
/A tankönyvet, amelyet az Érsek Úr megnevezett - ISTEN SZERET MINKET -, a kedvezményes tankönyvlistára felveszik. Ezért érdemes lesz megnevezni, így lehet, hogy ingyenes lesz elsőseink számára. Ennek május 20. a határideje, addig várjunk./
9. Miközben a beíratás zajlik, előkészítjük a hitoktatásunk tartalmi részét. Egyházmegyénkben a javasolt hittankönyv első osztályban: Isten szeret engem. Az Ecclesia kiadó most megjelent hittankönyve a gyerekeknek szánt segédeszköz-csomaggal együtt 910 Ft. /Most van folyamatban a tankönyvcsomagba való felvétele és ekkor ingyenes lehet az elsősöknek./ A hitoktatók számára a használatot segítő kézikönyv is van, óravázlatokkal. Ehhez a tankönyvhöz tudunk használatos, a nálunk szokásos tanmenetet is adni, amely az évi egyházmegyei programot is tartalmazza.
- Ötödik osztályban a Szentírást tanítsuk! Kezdőknek, haladóknak egyaránt érdekes tananyag. A Válaszol az Úr vagy Üdvösségünk története vagy a Könyvek Könyve hittankönyvet egyaránt javasoljuk feldolgozásra. Tanmenetet szintén fogunk adni a felhasználható diafilm, DVD és video-ajánlással, elérhetőséggel.
10. A felmerülő problémákról jelzéseket kérünk a Konzultációs Irodába.
/email: laszloplebaniavp@chello.hu , tel.: 20/823-1203/

VIGYÁZAT!

- Van igazgató, aki nem akar változtatni az eddigi gyakorlaton, tehát délutáni, fakultatív órában szeretné a hittant továbbra is, és délelőtt pedig mindenkinek erkölcsórát tervez! Ez törvényellenes! Az ilyen próbálkozásokat, akadályoztatásokat jelentsük!
- Előfordult, hogy tájékozódó jelleggel nyilatkoztatták a szülőket, hogy mit szeretnének. Így akarták felmérni az erkölcsstan továbbképzés igényét. Ezzel zavart okoztak a szülők körében, és a szükséges információk nélkül készítették döntésre őket. Ezek nem érvényes nyilatkozatok, nem is kötelezik a szülőket, de ha lehet, akadályozzuk meg, hogy ilyen történhessen.
- Figyeljünk oda, hogy legalább az eddig is hittanra járók, és a különórák miatt nem járó, de érdeklődő, gyakorló katolikusaink nyilatkozzanak a katolikus hittan mellett, mert a nem-nyilatkozással az erkölcsstant kérik.
- Figyeljünk arra is, hogy nyilvánvalóvá váljék: az iskolai hittannak nem feltétele a keresztelés, nem kötelező a misére-járás. Akik nem vállalják a vallásgyakorló életet, azok is járhatnak hittanra, még tudhatnak is ötosre! A szentségek vételéhez szükséges a vasárnapi misére-járás.
- Figyeljünk arra is, hogy a szülők megértsék: a plébániai hittan nem helyettesíti az iskolai hittant. Azaz, aki az iskolájában nem vállalja fel katolikus hittanosságát, az ne tartson igényt a plébániai hittanra sem.
- Ugyanígy ne csak a szentség-kiszolgáltatás évében kérjék a katolikus hittant, mert a kihagyott éveket nehéz lesz pótolni.

Ami megoldásra vár – Vitassuk meg! Szólj hozzá!

1. Az iskolában tanító pedagógus tarthat-e hittant is? Hogyan? Milyen esetleg törvényi változtatások kellene hozzá?

/Óraszám: jó lenne, ha a pedagógus kötelező óraszámába beszámíthatna a hittan!

Fizetés: egy-helyről?!

egyházi alkalmasság: elindulást segítő képzések /teológia!/
Talán azon már túl vagyunk, hogy nem semleges magatartást várnak el a pedagógustól...

A „semleges ember” nem személyiség. A pedagógus Isten-hite pedig nem rosszabb, mint a pedagógus ateizmusa. A közömbösség, „semlegesség” a nem elfogadható!

A „semleges ember” nem személyiség. A pedagógus Isten-hite pedig nem rosszabb, mint a pedagógus ateizmusa. A közömbösség, „semlegesség” a nem elfogadható!

2. A plébániai hittan helye, szerepe

Az Országos Hitoktatási Bizottság az erkölcsstan-hittannal kapcsolatos tájékoztatásában írja: „Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy az iskolai tanrendbe épített hit- és erkölcsstan oktatás lényeges területe Egyházunk tevékenységének, azonban a plébániai katekézist nem váltja ki, annak szerepe, feladata túlmutat az iskolai keretek lehetőségein. Továbbra is a hitre, Krisztussal való személyes kapcsolatra vezetés és a szentségekkel való találkozás elsődleges helyszíne marad.” Már az Egyházmegyei Zsinatunk is foglalkozott az iskolai és plébániai hittan különbözőségével, mára pedig már teljesen nyilvánvaló, hogy az iskolai hittan „kötelezővé” válásával felértékelődik a plébániai hittan.

Plébániai hittan alatt nem a „helyszínt” értjük elsősorban, hanem a foglalkozások hangsúlyát. Közösségépítő, az egyházközség közösségébe bevezető, a hit melletti döntést segítő, a hitben-járást segítő hangsúlyúak ezek a „hittanórák”. A szentségek vételére itt készülhetünk. A jelenlegi szabályozás mellett az látszik kívánatosnak, hogy az iskolai hittan mellett éljünk a plébániai hittan lehetőségével. Először elsőáldozási és bérmálási előkészítésként, mint második hittanóra. De felmenő rendszerben itt is a közösségépítés folyamatosságára kell törekednünk. Eddig is kívánatos volt a katolikus iskolák tanulóinak plébániához való kötése. Most még hangsúlyosabbá válik, hogy bármelyik iskolába jár valaki, a plébániáján legyen elsőáldozó, bérmálkozó. Itt találkozhatni, közösséggé szervezni a különböző iskolákból jött hittanosokat – nagyon komoly feladat.

Felvetődik a finanszírozás kérdése...

Felvetődik a plébániai hittan anyagának kérdése, a plébániai hittan helyének kérdése...

Az iskolai hittan egész hitoktatásunk átgondolását sürgeti, izgalmas kihívás elé állította eddigi gyakorlatunkat.

Véleményed, hozzászólásod várjuk!

E-mail cím: laszloplebaniavp@chello.hu

Telefon: 20/823-1203

MIT ÉS HOGYAN?

A tanítási anyag előtt a hitoktatás megszervezéséről:

MIT?

Nyilván szeretnénk, ha osztályonként optimális létszámú hittanosunk lenne. Ez a tanulók és hitoktatók részéről egyaránt jó lenne.

HOGYAN?

Mondjuk el a szülőknek, mutassuk meg a csendes, kitartó eddigi jelenlétünket. Ellenszélben, azaz számtalan akadály, megmosolygás ellenére is, eddig is - voltak hittanosaink. A meghitt beszélgetések, egy-egy film megnézése, megbeszélése, a vonzónak talált történetek, tanítások, a hittanórákon formálódó közösség – ezek legyenek a mi érveink. Vigyázzunk! Ne azzal próbáljunk hittanosokat gyűjteni, hogy mást – más felekezetet, más személyt - bántunk! Ne álljunk le versenyezni technikai képességekkel, eszköztárakkal! Mi éppen ebben a felpörgetett világban szeretnénk egy kicsit fék lenni: lassítani, megállni Isten kedvéért, és akkor észrevehetjük egymást is. Merjük elmondani, hogy nemcsak tanítani akarjuk a Szentírást, hanem mi magunk is élni akarunk belőle: ezért nem marakodunk a gyerekeken, a gyerekekért, hanem a bölcs salamoni ítéletet előidéző édesanyai feljajdulást komolyan magunkénak gondoljuk: inkább lemondok a gyermekről, csak neki jó legyen, ne legyen baja!

A tananyagról:

MIT?

Az eddig bevált anyagot tanítjuk, talán annyi módosítással, hogy kicsit láthatóbbá tesszük a hittananyag erkölcsi tartalmát.

Eddig is az Istenkép alakítása mellett fontos volt az emberkép, egyházkép /közösségkép/, és környezetünk - most a világi erkölcsstan vonatkozó részeire is rámutatunk.

1. osztályban a tankönyvünk: Isten szeret engem - Munkafüzet 5-7 éves gyerekek hitre neveléséhez /Ecclesia kiadó/. A könyv a sokunk által ismert és tanított A mennyei Atya szeret minket hittankönyv mai igényeknek megfelelő átdolgozása. A munkafüzethez melléklet-csomag van a munkáltató órákhoz. Így együtt 910 Ft. A hitoktatók számára kézikönyv is készült, mely óravázlatokat tartalmaz. Ehhez a hittankönyvhöz segítségül tanmenetet ajánlunk a nálunk szokásos formában, utalva egyházmegyei és egyházközségi programjainkra.

Az 5. osztályban a hit –és erkölcsstan órák témája a Szentírás. Az eddig alkalmazott, bevált hittankönyvünket használhatjuk. Akár az Üdvösségünk története, akár a Válaszol az Úr, akár a Könyvek könyve jó a Szentírás mellett. Fontos, hogy az alaptörténeteket ismertessük meg az Ószövetségből is, és az Újszövetségből is. Fontos, hogy a történetek üzenetére is akarjanak és tudjanak figyelni, és megérezzék az isteni szó varázsát. Tanmenetet és diafilm, videofilm és DVD – ajánlást szintén adunk.

HOGYAN?

Meghitt beszélgetés

Diafilm nézés, megbeszélés

DVD, video-filmek

Színezők, rajzolások,

Füzetvezetés, díszítés,

Rejtvények, tesztkérdések megoldása

Vita, versenyezés és sok-sok ének

MINDEZEK BEN A MŰFAJOKBAN A BEVÁLT GYAKORLATUNKAT FOLYTATJUK ÉS PERSZE MINDIG-MINDIG MEGÚJULUNK.

Felfrissítő, továbbképző alkalmakat szervezünk az év folyamán is, és nyáron is!

5. TENNIVALÓINK!

5.1. Plébánosok/hitoktatók együtt: /határidő: változó, a tanév végéig!/ 1. Kapcsolatfelvétel az igazgatóval – ha még nem történt meg, sürgősen tenni kell!

2. Az iskolai tájékoztatásba bekapcsolódás /levél, szülői értekezlet/ - előkészítés, és most aktuális, folyamatos tennivaló

3. Nyilatkozat-tétel figyelemmel kísérése – folyamatos, max. határidő: 1. oszt.: április 30, 5. oszt.: május 20.

4. A beíratás után az igazgatótól megkapjuk a hozzánk tartozó tanulók nevét, és a csoportlétszámot. Ezután /7 napon belül/ egyeztetnünk kell a másik felekezetekkel, ill. erkölcsstan tanárral órarend és csoport-alkotás ügyében.

5. Csoportlétszám egyelőre irányadasként szerepel /7 fő /, próbáljuk meg osztályonként alakítani. /Szükség esetén a plébániák fogjanak össze, azaz ha kell, legyen egy időben akár 3 hitoktatónk is a párhuzamos osztályok számára!/
6. Hitoktatók biztosítása, előkészítése - - folyamatos figyelés, lejelentés, képzésekbe kapcsolódás

7. Szülők bevonása a szervező-tájékoztató munkába

5.2. Plébánosok tennivalói: /határidő: 1.pont –húsvéti ünnepek, 2-4.pont: június 30.

1. Templomi hirdetésben, templomban elhelyezett szórólapokon tájékoztatni a szülőket a beíratásról, a katolikus hittan melletti döntés szükségességéről

2. Gyűjtse össze a végzett, esetleg nem gyakorló hitoktatókat, akikre szükség esetén számíthatunk. Jelentse a Konzultációs Irodának!

3. Mérjük fel, mennyi hitoktatóra van szükség? Van-e a településünkön? Hol van legközelebb? Van-e vallásgyakorló katolikus pedagógus iskolánkban, aki esetleg bevonható a hitoktatásba továbbképzéssel? Jelezze mindezt a Konzultációs Irodának!

4. Továbbképzést szervezünk. Plébániája területéről van-e szükség hitoktatójának erre? Jelezze a Konzultációs Irodának!

5.3. Hitoktatók tennivalói: /határidő: június 30.

1. A beíratkozások után állíts össze egy várható képet jövő évi munkádról. Várható csoportlétszám, gyermeklétszám, a hitoktatás helye.

Vegyük külön a /kötelező/ iskolai hittant /1. és 5. oszt./ és a továbbra is fakultatív órákat, csoportokat. /Ez nem a szeptemberi lejelentést helyettesíti, hanem szeretnénk segíteni az óraszámok/csoportok kialakításában, és a hitoktatók segítő egymásra-találásában. Ha van ötleted a saját helyzetedre, vagy környezetedre, jeled!/
2. Add le, hogy az 1. és 5. osztályban mit fogsz tanítani, és igényelsz-e segítséget? /Tanmenet, óravázlat, értékeléshez szempont, stb./

3. Milyen továbbképzésre lenne szükséged, amit a nyár folyamán tartunk meg?

5.4. Szülők tennivalói:

1. Szóljanak, bíztassák szülőtársaikat a katolikus hittanra!

2. Támogassák Plébánosuk/hitoktatójuk munkáját! /Biztatás, informálás, konkrét feladat elvállalása pl.: levélátadás, stb/

3. Álljanak gyermekük mellé, hogy a hitükért /most hittanért/ akarjanak, tudjanak nehézséget is felvállalni! Tartsanak ki akkor is, ha társaik nem ezt teszik!

Érdeklődni lehet: laszloplebaniavp@chello.hu címen